

Die 9 Februar. 1732.

1. « An celebratio missæ solemnæ pro defunctis cum anniversario in ecclesia S. Nicolai sita intra limites parochialis et Collegiæ ecclesiæ S. Martini civitatis Cerreti, spectet ad archipr. et canonicos dictæ collegiæ privative quoad omnes, sive potius ad capellanum dictæ ecclesiæ, cum facultate assumendi in dicta missa, et anniversario presbyteros sibi benevisos?

2. « An celebratio missæ solemnæ cum primis et secundis Vesperis die festo S. Nicolai spectet ad dictum archipresbyterum, vel potius ad capellanum dictæ Ecclesiæ, independenter, et sine licentia parochi, et cum facultate assumendi presbyteros, quos voluerit in casa, etc.

« Sacra congregatio respondit: Ad utrumque *negative* quoad primam partem, et *affirmative* quoad secundam, et amplius. » In *Thesaur. Resolut.*, S. C. Concil., tom. V, p. 212 et 222.

FIRMANA JURIIUM PAROCHIALIUM,

die 2 Junii 1736.

1. « An sacerdotes deputandi ab asserta societate *Suffragii* possint solemniter canere missas in ecclesia seu oratorio sub titulo *suffragii* absque licentia parochi S. Mariæ, vel potius missæ solemnæ, quatenus in dicta Ecclesia seu oratorio canendæ sint, celebrari debeant ab eodem parochio, etiam invititis confratribus?

2. « An in dicta ecclesia seu oratorio exponi possit sanctissimum Eucharistiæ sacramentum publicæ adorationi cum sola scientia ordinarii, sine interventu parochi prædicti? et quatenus *affirmative*.

3. « An eidem parochio S. Mariæ competat saltem jus benedicendi populum cum sanctissimo sacramento in dicta ecclesia seu oratorio, etiam invititis confratribus.

4. « An parochus SS. Joannis et Pauli, de consensu parochi S. Mariæ possint dictas functiones explere in dicta ecclesia seu oratorio, etiam invititis confratribus.

5. « An cadavera defunctorum tumulari possint in dicta ecclesia seu oratorio, invititis parochis, quatenus aliquis elegerit in eodem oratorio tumulari in casu, etc.

« Sacra congregatio respondit:

« Ad 1. *Affirmative*, quoad primam partem de licentia episcopi (12), et *negative* quoad secundam.

« Ad 2. *Affirmative*; ad 3 et 4 *negative*; ad 5 *Affirmative*, salvis juribus parochialibus. » — In *Thesaur. Resolut.*, ut supra, tom. VII, pag. 218 et seq.

(12) Videtur hic agi non de missis solemnibus in festivitibus solemnioribus ejusdem ecclesiæ vel oratorii publici, sed de aliis missis solemnibus per annum. Siquidem in supra laudat. Decreto S. congreg. Rit., 10 Decembris 1703. Ad 10 dub.: « An celebratio missarum solemnium per annum, sive pro vivis, sive pro defunctis, sit de juribus paro-

die 5 Julii 1738.

1. « An in ecclesiis confraternitatum laicalium terræ Suriani expleri possint functiones non parochiales, et signanter celebrationis missarum cum assistentia diaconi et subdiaconi, independenter a parochio in solemnioribus earundem ecclesiarum festivitibus.

2. « An in dictis ecclesiis possint parochi peragere functiones tam parochiales quam non parochiales, irrequisitis officialibus et capellanis dd. ecclesiarum?

3. « An capellani dd. ecclesiarum recitare possint officium Defunctorum, et canere missam ac præscriptum Ritualis, antequam sepeliantur cadavera illata in dd. ecclesiis, seu potius privative id spectet ad parochos?

4. « An occasione tumulationis defunctorum in dd. ecclesiis debeantur parochio omnia intorticia, et ceræ, seu potius debeatur sola quarta funeris, in casu, etc.:

« Sacra congregatio respondit: Ad 1. *Affirmative*. Ad 2. *Negative*. Ad 3. *Affirmative* quoad primam partem, et *negative* quoad secundam (13). Ad 4. *Servetur* solitum ad formam const. San. mem. Benedicti XIII. » — In prædicto *Thesaur. Resolut.*, S. cong. Concilii., tom. VIII, part. II, pag. 104 et seq. 107 et seq.

HORTANA JURIIUM PAROCHIALIUM,

die 1 Augusti 1739.

« Exoptantes præfecti plurium confraternitatum, quarum publica oratoria intra fines parochiæ oppidi Suriani erecta reperiuntur, plures dirimi controversias, quæ inter ipsos et rectores dictæ parochiæ in solidum, ut aiunt, animarum curam exercentes jam fuerunt exortæ, ac reliquas averteri, quæ in posterum facile excitari possent, quatuor dubiorum decisionem ab hoc supremo concessu efflagitarunt.

1. « An in ecclesiis confraternitatum laicalium terræ Suriani expleri possint functiones non parochiales, et signanter celebrationis missarum cum assistentia diaconi et subdiaconi, independenter a parochis, in solemnioribus earundem ecclesiarum festivitibus?

2. « An in dictis ecclesiis possint parochi peragere functiones tam parochiales quam non parochiales, irrequisitis officialibus et capellanis dictarum ecclesiarum?

3. « An capellani dictarum ecclesiarum recitare possint officium Defunctorum et canere missam ad præscriptum Ritualis, antequam sepeliantur cadavera illata in dictis ecclesiis, seu potius privative id spectet ad parochos (14)?

chialibus? Respondit: « *Negative* prout jacet: sed licere confratribus duntaxat in festivitibus solemnioribus ejusdem eccles. vel oratorii. » V. Decr. subsequenti decreto.

(13) Vide notam sub subsequenti decreto.

(14) Quando tumulandus est subjectus parochio, intra cujus fines est ecclesia, vel oratorium, ad

4. « An occasione tumulationis defunctorum in dictis ecclesiis debeantur parochis omnia intorticia, et ceræ, seu potius debeatur sola quarta funeris in casu? etc.

« Quibus propositis sub die 5 Julii superioris anni, rescriptum fuit.

« Ad 1. *Affirmative*. Ad 2. *Negative*. Ad 3. *Affirmative* quoad primam partem, et *Negative* quoad secundam. Ad 4. *Servetur* solitum ad formam constitution. S. M. Benedict. XIII.

« Cum autem rectoribus antedictæ parochiæ facta postmodum fuerit potestas experiendi jura sua, quæ in antea causa propositione neglexerunt adducere, oportet hodie, resumpto folio sub memoratum diem 5 Jul. distributo, perpensisque rationum momentis eorumdem rectorum nomine circumferendis respondere.

« An, et in quibus sit standum, vel recedendum a decisio in casu? etc.

« Dilata, et scribatur episcopo juxta instructionem. » Ita in terminis in præd. *Thesaur. Resolut.*, S. Cong. tom. XI, pag. 83 et seq.

Nullum amplius prodiit responsum.

eundem spectat facere officium funebre super cadaveribus sepeliendis. Sic memorat. Decret. S. cong. Rit., 10 Decemb. 1703, in resolut. ad 20, dub. Huic quidem conforme est Decretum Sacra. cong. Conc., in *comen. functionum*, 17 Mart. 1749, post hoc in *Hortana* in propria serie adducendo, ubi ad 7 dub. circa jus peragendi exsequias, et officium funebre super cadaveribus tumulandis in ecclesia intra limites parochiæ, dict. sacra congreg. respondit, hujusmodi jus competere parochio.

Hæc decretis adversari videtur Resolutio hic supra in 1. *Hortana*, ad dub. 4, et in 2. *Hortana* ad 3 dubium, ubi responsum fuit, recitare officium, et canere missam defunctorum, antequam sepeliantur cadavera illata in eccl. ejusdem. intra limites parochiæ, non spectare privative ad parochos, sed ea a capellanis earundem eccles. peragi posse.

Et de Fargna tenet: « Non esse de juribus parochialibus facere officium super cadaveribus, postquam ista sunt illata in ecclesiis existentem intra limites parochiæ. » De *jur. patronal.*, can. 4, cas. 9, num. 2 et 9. Citatque ad assumptum firmandum Rot. decis. 2089, n. 18 et 19, *coram Coccin.*; et in *Neapolitana jurium parochialium*, 15 Mart. 1711, *coram Ansaldo*, *ibid.*, n. 10.

Nos citata decreta, et decisiones conciliari, in eam videmur ire posse sententiam, nempe, quoties tumulandus est subjectus parochio, tunc officium funebre per eundem esse faciendum in d. ecclesiis intra ambitum parochiæ: competere vero ejusmodi jus capellano, seu rectori præd. Ecclesiarum, si tumulandus non esset parochi *filianus*.

(15) Pignatellus, tom. VI, consultat. 68, putavit, antiquioribus decretis S. congreg. Rituum innixus, parochos, seclusa legitima consuetudine vel privilegio apostolico, posse peragere functiones, etiam sacerdotales in ecclesiis et oratoriis publicis sitis intra limites suæ parochiæ. At vero de Fargna, De *jure patronatus*, can. 4, cas. 9, num. 7, hujusmodi Resolutiones a Pignatello allegatas applicat pro ecclesiis seu oratoriis non sejunctis et subjectis ecclesiæ parochiali, eo quod fundata et constructa, aut dotata fuerint ex ejus bonis, et redditibus, aut ei unita; minime vero pro ecclesiis et oratoriis sejunctis, et nullatenus subjectis ecclesiæ paro-

die 17 Maii 1749.

1. « ...? »

2. « An ven. sacramentum exponi possit in dicta ecclesia (in ecclesia libera, et non subjecta parochio), sola impetrata licentia episcopi, et independenter ab eodem parochio?

3. « ...? »

4. « ...? »

5. « An ibidem de licentia episcopi, et independenter a parochio haberi possint paenegyricæ conciones?

6. « An anniversaria et officia pro Defunctis ad libitum celebrari valeant independenter a parochio in eadem ecclesia?

7. « An, et cui competat jus peragendi exsequias, et officium funebre super cadaveribus, quæ tumulantur in sepulcro dictæ ecclesiæ?

« Sacra congr. Concilii respondit: Ad 2. *Affirmative*. Ad 3 et 6. *Affirmative*. Ad 7. *Competere parochio*. Apud Lucium Ferraris ad calcem t. VIII (*Edit. Barbiell.* 285) (15).

chiali, quippe fundatis, constructis aut dotatis de bonis propriis laicorum.

Cæterum quo tempore scribebat Pignatellus, sæpius memorat. decretum S. congreg. Rituum, 10 Decemb. 1703. Pontificia auctoritate roboratum, nequaquam prodierat, multoque minus alia posteriora decreta sac. congreg. Concil. a nobis hic supra allata, ex quorum norma res, de qua sermo est, dijudicanda venit.

Monacellus quidem antedictum decretum 1703, præ oculis habuit; illudque per extensum inseruit in suo opere *formul. legal. pract.*, t. II, tit. 13, formul. 1, n. 46. At *ibid.*, num. 54 et seqq., in eam ivit sententiam « quod præter jura mere parochialia, adsunt quoque functiones parochiales ita dictæ, quia ad parochum pertinent, vel propter affinitatem, connexionem et dependentiam, quam habent a juribus mere parochialibus, vel ratione officii pastoralis in regimine curæ animarum. » Hoc pacto cinerum, palmarum et candelarum solemnæ benedictio, missæ celebratio in Cœna Domini, expositio publica Eucharistiæ, missarum solemnium celebratio, et aliæ similes functiones, etsi peragantur in ecclesiis confraternitatum, ex ejus sententia non nisi per parochos explenda sunt. *Cir.* num. 54 et 66, *ibid.*

« Attamen (inquit sapientissimus Benedictus XIV, *Instit. eccles.*, 105, n. 102) huic sententiæ adhærere nullo modo possumus, eo quod labefactare prorsus videtur decreta prudentissime confecta, et summa pontificis auctoritate confirmata (nempe sæpe laud. decret. S. cong. Rit. 1703). Equidem S. congregatio ea decreta promulganda censuit « ad debitum imponendum finem controversiis, quæ inter parochos et confraternitates sæculares, earumque capellanos, et officiales super « juribus parochialibus, et functionibus ecclesiasticis, nonnullisque præminentibus, seu prærogativis frequenter exoriri solent. » Sed hæc utilitas minime sequeretur, nec ullum finem haberent dissidia, si postquam sac. congr. constituit, « aliquid non esse de juribus parochialibus, » illud peragendum a capellanis sodalitatum non concederetur. »

APPENDIX ALTERA EDITORUM CASINENSIIUM.

De parochis habitantibus cum mulieribus, vel consanguineis, vel servitio sibi addictis (16).

Cum in articulo 1, v. PAROCHUS, D. 34, de famulabus parochorum breviori calamo agatur, placet institutionem 82, Bened. XIV, hic ex parte transcribere, ut hinc, quid hujus rei sit, lector exactius assequatur. Est porro hujusmodi.

« Commendandum procul dubio magis esset, si parochi nullis mulieribus suum domicilium commune esse permetterent, licet cognationis vinculo conjungantur; tamen inhærentes recentiori disciplinæ, concedimus, ut in societatem contubernii recipiant eas mulieres tantum, cum quibus cognatio intercedit in primo et secundo gradu, nempe cum matre, avia, amita ac matertera, cum neptibus etiam, sive ex fratre, sive ex sorore; item cum mulieribus affinis in primo gradu, nempe cum noverca, cum nuru et cum uxore fratris, sive ipse inter vivos agat, seu vita decesserit; tandem concedimus, ut iidem contubernium habeant cum mulieribus, cum quibus affinitatis secundus tantum gradus intervenit, si alter alteri reverentiam debeat; uti tradunt scriptores; inter has mulieres uxor defuncti avunculi annumeratur.

« Certissimum est non licere parochis vitam agere, nisi cum illis mulieribus, quas nuper indicavimus; cum tamen ea consuetudo invaluerit, ut famula pro obeundis ministeriis domi habeatur, ideo permittimus, ut non solum mulieres consanguineas, sed illarum quoque famulas in domicilium suum parochi accipiant. Quod si famulus etiam uxorem duxerit, et in parochi domo moretur, uxor etiam in iisdem parochi ædibus ex nostra facultate detineatur. Sin autem parochus nec mulieres consanguineas, nec ullum famulum secum habeat, unam, vel etiam duas famulas in domum recipiat, modo tamen has conditiones observet. Primum constet, opera famulæ alicujus ipsum necessario indigere. Neque enim novum, aut inusitatum videri debet, si opera sui consanguinei, vel consanguineæ domi utatur, vel etiam affinis, quæ gradus attingat, quos superius memoravimus; opus est etiam, ut parochus virtutis fama, ac præsertim honestatis erga famulas opinione palam commendetur; nec satis est ostendere vitæ antea rationem, moresque ita immutatos, ut novam disciplinam, novumque vivendi institutum susceperit. Siquidem non decet, eam mulierem diutius in parochi domicilio retineri, de qua suspicio aliqua in populum

(16) « Nam parochi semper id impedire possent capellanis, ob eam causam, quod illud quidem non est de juribus mere parochialibus, sed tamen ascribitur inter functiones, quæ a solis parochis exerceri debent: idem prorsus contingeret, si post Decreta urbis et orbis anno 1703, liceret repetere contraria decreta, quæ ante illud tempus edita fue-

pervasit. Neque ipsi facile permitti potest, ut novam famulam conducat, nisi prius ad tuendam parochi existimationem cautiones aliquæ adhibeantur.

« Honestæ pariter esse debent, et communi opinione probatæ mulieres, quæ consanguineis parochi inserviunt in ipsius domicilio; idem statuendum est de uxore famulorum, ac de ancillis parochi, quibus idem cum parochi contubernium permittitur. Ipsarum quoque ætas cognita sit, ita ut parochi famulæ, qui consanguineis careat, quadraginta saltem annos jam absolverint; aliter tamen decernendum est, si cum parochi etiam mulieres consanguineæ versentur, aut si famulæ semis in matrimonium datæ fuerint, aut tandem si aliqua ex parochi consanguineis curam domus gerat, si tamen iis gradibus cum parochi juncta fuerit, quos superius enumeravimus. Magnum sane discrimen interest, cum plures simul mulieres, aut mulier una cum viro suo, aut consanguinea cum parochi eadem domo continentur; diverso tamen modo se res habet, cum sola mulier, nulla sanguinis propinquitate, sed famulæ tantum conditione accita, cum parochi versatur, qui fortasse per hiemem longissimum noctis spatium non precibus, aut libris impendit, sed cum ipsa famula prope ignem vanis colloquiis insunit. Itaque necesse est, ut eadem mulieres testimonio sui parochi, cui subjectæ sunt, omnino commendentur; sin autem ad eundem parochum spectent, qui ipsas mulieres famulas accersit, testimonium vicinioris parochi, aut vicarii foranei requiritur. Pro ætate illarum cognoscenda testimonium obsignatum baptismi proferatur.

« Qui disciplinam, et instituta ecclesiæ penitus non ignorat, facile intelligit, illud consilium a nobis haud susceptum esse, ut gravissimum jugum clero nostro superaddamus, sed potius, ut leviores reddamus eam disciplinam, quam indicere constituimus, quæ nullam sane novitatem continet, sed usu recepta semper fuit, et posteriori hoc tempore solum negligi cepit. Illud tamen expresse declaramus, si parochi mulieres consanguineæ infamia aliqua notentur, non licere cum ipsis in eodem domicilio vitam degere, irritasque facultates omnes, quas antea ob evulgatam mulierum honestatem obtinuerint. Idem sancimus de ancillis etiam plus quam quadragenariis, si rumor aliquis excitetur, qui ipsarum, vel parochi nomen offendant. Ingenue pariter fatemur, nullam a nobis rationem, vel excusationem probandam contra ea, quæ his litteris decernimus, cum de negotio agatur maximi momenti ac ponderis.

runt, cum S. congregatio, post dinturnum et accuratum examen, aliqua ex ipsis penitus abrogaverit, alia vero confirmaverit, et alia nova condiderit, ut pristinis controversiis optatus finis, certa que in posterum norma super hac re statueretur. » Sic prælaud. Bened. XIV, loc. cit.

Sic prælaud. scriptor, loc. cit.

APPENDIX 3 EDITORUM CASINENSIIUM.

(Addit. ad art. 2, v. PAROCHUS, in fine.)

De præcedentia parochi in respectu alterius parochi in funeralibus.

Liceat hic de præcedentia parochi in respectu alterius curati, sequentia scitu digna notare ex Bened. XIV, Inst. eccles. 103, n. 24, 25, 26, 27, 53, 54. Ubi simul occasione consuetud. Bononiensis non pauca in materia funeralium exponuntur, et illustrantur, in hæc quidem verba:

« Cum ab ædibus (loquitur de consuetudine Bononiensi), sive ab ecclesia parochiali cadaver efferatur, tot crucis vexilla præferuntur, quot accitæ fuerunt sodalitates, ut cadaver ipsum prosequantur. Ita omne sodalitermerigit vexillum suum, et singuli ordines Regularium crucis signum quoque deferunt eo prorsus modo, qui in publicis supplicationibus præscribitur. Idem institutum servatur, etiamsi capitulum hujus metropolitane accersitum fuerit. Singuli enim ordines crucem suam præferunt, at illa capituli, quam sequuntur canonici, locum propriorem cadaveri sibi sumit. Quod si ecclesia, ubi tumulus eligitur, inter parochiales annumeretur, tunc ipsius vexillum præfertur, non vero parochiæ, ad quam defunctus pertinebat. Uterque parochus crucem eandem sequitur parochiæ, ubi cadaver sepulturæ committendum est, ita tamen, ut rector parochiæ a qua, dexterum latus obtineat, donec per ditionem parochiæ suæ incedit, vel etiam per alienas parochias, quæ interponuntur, usque ad confinia parochiæ ad quam, et statim ac eos terminos attingit, locum suum rectori parochiæ, ad quam, concedit, et ipse latus sinistrum occupat.

« Si vero ecclesia tumulando cadaveri proposita nullo parochiæ titulo prædita sit, vexillo crucis non utitur, sed illud ecclesiæ parochialis a qua solum præfertur. Insuper, si ecclesia non parochialis, ubi cadaver sepeliri debet, addictum sibi proprium sacerdotem habeat, veluti præfectum regularis conventus, ubi defunctus tumulum sibi constituit, aut capellanum sodalitiis, in cujus sacris ædibus cadaver condendum est, tunc sacerdotes ejusmodi proprium sibi locum desumunt, atque ita præfectus conventus incedit cum suis regularibus, si ipsi ad supplicationem funebrem interveniant; capellanus autem sodalitiis suum prosequitur, si illud accitum fuerit, ut funebrem pompam comitetur; et tum rector parochiæ a qua reliquis omnibus solus anteponitur.

« Si hanc consuetudinem diligenter expendamus, nonnulla juri communi consentanea, alia vero prorsus aliena deprehenduntur. Ac primum juri cohæret, quod sodalitates, vel ordines regularium, quæ ad pompam funebrem vocantur, ad parochiam defuncti prius se conferant, et inde ad ipsius domicilium, sive ad eam ecclesiam, ubi

cadaver expositum fuerit. Porro id contingit, cum defunctus ita jusserit, vel ipsius hæredes ita decernunt. Equidem sæpius constitutum ac sancitum fuit, haud opus esse, ut cadaver in ecclesia regularium, aut alia quacunquæ sepeliendum, in parochiali ecclesia prius deponatur, nisi forte defunctus ipse, sive hæredes id statuerint. Petium fuit a sacra congregatione die 14 Martii anno 1722, in *Lucana funerum*: « An cadavera defunctorum sepelienda in ecclesia Patrum Minorum de Observantia terræ Petræ Sanctæ, antequam ad eorum ecclesiam deferantur, debeant prius asportari ad parochialem, et eorum ibidem debeat fieri expositio usque ad horam sepulturæ? » Sacra autem congregatio respondit *negative*. » Lib. LXXII *Decretor.*, pag. 94. Eadem sententia die 16 Martii 1726; lib. LXXVI *Decretor.*, pag. 122, atque iterum die 6 Februarii anno 1734, in *Tolentina Funerum* confirmata fuit. Insuper ex jure communi desumitur, quod capellanus sodalitiis, in cujus ecclesia tumulus sibi defunctus elegit, si ad pompam funebrem veniat, post sodales suos locum teneat. Bassius, *De sodalitiis*, quæst. 5, n. 9.

« Juri pariter valde accommodatum videtur, quod cadaver ab ædibus suis minime efferatur, neque ab ecclesia, ubi collocatum fuerit, nisi parochus intersit, ad cujus ditionem pertinet defunctus; nisi forte idem parochus accitus venire recusaverit, nec alios in locum suum sacerdotes sufficere velle declaraverit. Decreta super hac re Passarinus *De statu hominum*, tom. II, quæst. 187, art. 4, num. 153 et 154; Donatus, *Rer. regular.*, tom. III, tract. 10, quæst. 12 et 13; Lantusca, in *Theatro regularium* ad vocabulum *associatio cadaverum*, ac Pignatellus. *Consult.* 49, tom. III, fuse commemorant, et ob eadem decreta scriptores unanimis idem docent: Samuel *De sepulturis*, tract. 1, contr. 5, concl. 5; Pirhing, ad tit. *Decretal. de Sepultur.*, § 1, num. 34 et seqq.; Monacellus, in *Formular.* legali practico, tom. I, tit. 5, formal. 7, num. 34 et seqq.; Ursaya, tom. II *Suarum discept.*, part. II, discept. 30, num. 84 et seqq.

« Sed abhoret a jure communi tot cruces deferri in pompa funebri, quot sodalitates vel ordines regularium accersiri contingerit; siquidem ecclesiæ ubi defunctus terram mandatur, solum elevandum vexillum die 16 Martii an. 1726 sac. congregatio constituit, omissis aliis sententiis, quæ eadem congregatio haud dissimiles olim promulgavit. Siquidem, in *Volaterrana*, petium fuit: « An archipresbyter associando cadaver vera sepelienda in ecclesia Patrum conventualium, teneatur incedere sub illorum cruce, seu potius valeat propriam crucem elevare? » Responsum est: « *Affirmative* » quoad primam, et negative quoad secundam partem. » Lib. LXXIX *Decretor.*, pag. 122.

« Congruit alia quoque sententia, quam die vicesima nona Januarii an. 1733. S. congreg. edidit, cum *Sabinensis causa funerum* pro-

posita fuisset. Sed alienum magis a jure videtur, quod sodalitia vel ordines regularium suas cruces præferant, cum metropolitana ecclesiæ capitulum ad funebrem pompam invitatur; nam ipsius solum vexillum tum elevandum est, et omnes, quid ad exsequias celebrandas acciti fuerunt, illud sequi debent, uti a sacris congregationibus Romæ toties decretum fuit. Monacellus, in *loco cit.*, n. 38 et 39; Ursaya, tom. VII *suarum Discept.*, part. I, discept. 6, n. 65 et seqq., et tom. IX, part. I, discept. 36, n. 79 et seqq.

« Cum ob antiquam consuetudinem in hac civitate, ac diœcesi minime id observetur, sed tot vexilla crucis ferantur, quot sodalitates vel ordines regularium pompæ funebri interfuerint, quemadmodum ab archiepiscopali cardinalis Gabrielis Palæoti, pag. 185, primi hujus urbis archiepiscopi deprehenditur, illis verbis: « Expresse præcipimus, ut omnes, et singuli statis horis simul « convenire debeant sub suis quique vexillis « et crucibus in locum, ubi defunctus erit, « et sepeliri possit; » quod institutum quidem tenetur, etiamsi capitulum metropolitanæ ecclesiæ accesserit: Hieronymus Prediera, *De funerib. associand.* Ideo vetustatis gratia nihil novi statuendum volumus, et consuetudines a decessoribus nostris jam inductas permittemus, ea tamen conditione, ut aliæ quæcunque sodalitates, ordines regularium et capellani conductitii prius ad metropolim conveniant, quoties ejus capitulum funeribus associandis intervenerit, et in eo loco pompa funebris incipiat usque ad domicilium defuncti, sive ad ecclesiam, ubi cadaver fuerit expositum....

« Quæ cum ita sint, quoties cadaver ab urbe in diœcesim, vel a diœcesi in urbem transferri contigerit, nobis statuendum reservamus, an rector diœcesanus prælata cruce in urbem se conferre debeat, et an parochus urbanus prælata cruce a civitate proficisci. Quod si nemo pro re declaranda nos convenerit, decernimus, privatim a diœcesano parochio civitatem esse subeundam, qui deinde ædes defuncti, sive templum petat, ubi cadaver ipsius depositum est, consuetum officium urbano rectori persolvat, atque, prælata cruce, ambo induti superpelliceo, stolaque cadaver associant. Idem præcipimus urbano parochio, cum defunctus in diœcesi ad suam ecclesiam efferendus est; quippe indecorum est sepulcro cadaver inferri, nisi vexillum crucis præferatur. Juri autem communi maxime consentaneum superius ostendimus, quod in funebri pompa crux ejus ecclesiæ sola præcedat, ubi defunctus sepelitur. Accedit, quod veteri consuetudine, institutoque hujus urbis ac diœcesis, vexillum illius tantum ecclesiæ deferri solet, ubi cadaver tumulo committitur, si tamen inter parochias recenseatur, non vero crux alterius parochiæ, ubi ægrotus vitam exspiravit.

« Parochus primum locum semper occupat, donec in sua ditione versetur, card. de Luca, *De præminentis*, disc. 16, num. 3 et 4. Quare urbanus parochus dextero incedet

latere, donec parochi diœcesani limites attigerit. Tunc enim ipsi primum locum concedet. Eodem pacto, cum parochus urbanus cadaver efferre debebit ex diœcesi, tum rector diœcesanus in sua parochia dextero latus occupabit, donec ad fines alterius diœcesis pervenerit. Hunc ordinem per urbem, ac diœcesim tenebunt, donec venerint ad ecclesiam, ubi defunctus sepulturæ mandatur. Aliquod sane discrimen intercedere cognoscimus in his officiis, quæ modo præscripsimus; sed ita decernendum putamus, et aliquid urbanis parochis præ diœcesanis esse tribuendum. » Sic Bened. XIV *loc. et numer. citatis*.

APPENDIX 4, EDITORUM CASINENSIVM,

(Ad n. 46, art. 2, v. PAROCHUS.)

(De PAROCHO, QUOAD RESIDENTIAM.)

In cit. art. 2, v. PAROCHUS, sub n. 46, notatum per nos fuit, contra id quod ibi sub d. n. asseritur, parochos nequaquam abesse posse de sola licentia proprii Ordinarii, ad abeundum munus vicarii generalis in aliena diœcesi, eo quod S. concil. Tridentinum eosdem strictè ad residentiam obligaverit. Neque illa est sententia Lucii nostri, sed auditoris anonymi. Hic vero, pro sua opinione firmata, provocat ad auctoritatem Navarri et Pirrhingii, qui postremus ad tit. ex. *De clericis non residentibus*, n. 41 (non in sensu indeterminato auditoris) hæc tantummodo habet.

« Quæritur secundo: An sit sufficiens causa, ut parochus ab ecclesia sua ultra duos menses, adeoque etiam ad longum tempus absit, eo quod ipsi ab episcopo visitatoris, vel vicarii generalis, vel aliud officium in sua diœcesi sit demandatum. Negat Garc., cap. 2, n. 40; Piasec., in *Praxi episcop.*, part. II, cap. 3, art. 3, n. 27, sed contrarium tenet Navar., lib. III, consil. 15, h. t. Quia etiam jure antiquo licite potuit parochus ex justa et gravi causa abesse a sua ecclesia, etiam ad longum tempus; non est autem recedendum a jure antiquo, nisi ei per novum jus contrarium, et expressum sit derogatum. Atqui concilium Trident., *cit.*, c. 1, sess. XXIII, *De ref.*, hoc jus antiquum non abrogavit, cum permittat, ut episcopus ex gravi causa, licentiam dare possit parochio discedendi a propria ecclesia ultra duos menses. Hujusmodi gravis causa occurrere potest, si in aliqua diœcesi ad aliquod tempus non adsint alii idonei, qui munere visitatoris, vel vicarii generalis, aut fiscalis fungantur, et sine detrimento ecclesiarum, loco parochorum, vicarii temporales constitui possint; non enim mens concilii fuit velle impedire majus bonum ejusque diœcesis; quamvis non facile, aut ob levem causam, parochi a suis ecclesiis avocari, et aliis diœcesis officiis applicari debeant, ita ut parochiæ interim per vicarios administrantur, si alii clerici ad ea munera idonei haberi possunt. »

Sed huic opinioni, etsi cum clausula *ad aliquod tempus*, nequaquam nos subscribimus. Enimvero « episcopus non potest re-

ctorem ecclesiæ parochialis extrahere a servitio parochialis, et illum occupare in servitio ipsius episcopi et ecclesiæ cathedralis, ut exerceat officium vicarii, visitatoris vel secretarii, seu in alio ministerio occupetur, ut censuit S. Congr. Concil. » Ita Gonzalez, *super regul.* 8, cancell. gloss. 6, num. 258. « Unde hodie (addit is idem scriptor) non est securum consilium 15, Navarri. . . dum contrarium dixit. » *Loc. cit.*, n. 239.

« In tantum autem, ut prosequitur Piasecius, obligatur curatus ad residentiam, ut ne quidem pro servitio episcopi possit abesse ultra duos menses, quod in diversis casibus fuit declaratum a sac. congregatione Concilii. . . in hæc verba :

« An si episcopus judicaverit expedire uti « opera alicujus curati pro secretario, vel « pro vicario foraneo, possit abesse, vel ex- « cusetur a residentia, dummodo cura suæ « ecclesiæ diligenter exerceatur. Congrega- « tio censuit, *Non posse.* »

« Et iterum :

« Episcopus non potest uti opera parochi « in visitatione, vel alio servitio suæ diœ- « cesis, nisi pro tempore duorum mensium, « et idoneus vicarius deputetur. » Sic apud Piasec., *Prax. episc.*, part. II, cap. 3, num. 27.

Quæ eadem decreta referuntur in terminis a Barbosa, in *Summa Apostolic. decis.*, v. *Parochus quoad residentiam*, n. 21, et seqq.

Si igitur ex sac. Congr. Concil. oraculo, episcopus non potest uti opera parochorum pro servitio suæ diœcesis, nisi pro tempore duorum mensium, nullo pacto concipere valeamus, prædictum ordinarium posse veniam facere rectori hujusmodi animarum abessendi a propria ecclesia, gerendi causa munus vicarii in aliena diœcesi, utut *ad aliquod tempus*, juxta phrasim ipsius Pirrhingii; quæ dicitio importare procul dubio videtur temporis intervallum, non quidem paucorum dierum, aut unius, aut alterius mensis, sed aliquid ultra.

PAROCHI PRÆSENTIA QUOAD MATRIMONIA.

Vide verb. MATRIMONIUM, QUOAD IMPEDIMENTA, art. 6, a n. 60 ad 113.

PARRICIDIUM.

De PARRICIDIO, hæc sub seqq. num. notanda.

(1. Filius occidens proprium patrem naturæ crudelis, sæpe sæpius indiscrete percutientem ipsum filium bonæ indolis, restituitur ecclesiæ, a qua fuit extractus, nec condemnatur ad poenam extraordinariam, ut petebatur. Sac. congreg. Immun., in *Fulginat.*, 18 Jul. 1690, lib. *Decret.* Martelli, pag. 636.

(2. In causa parricidii sanctissimus tribuit archiepiscopo Ravennæ licentiam consignandi curiæ legationis Urbini processum constitutum a notario subdito ejus jurisdictioni. Ead. sac. congreg. Immun., in *Pi-*

Verum quidem est, concil. Tridentinum, sess. XXIII, cap. 1, *De reformat.*, episcopis reliquisse, posse concedere licentiam parochis abessendi, etiam ultra duos menses, causa legitima intercedente ibi: « Discedendi autem licentiam ultra bimestre tempus, nisi ex gravi causa non obtineant. » Sed hæc verba ex modo relatis sac. congreg. Decretis, cum limitationibus ut ibi, intelligenda veniunt. Præterea, necessitas, de qua loquitur Pirrhing, metaphysica potius quam realis censenda videtur; quippe supponit veluti *extremum* necessitatis, quo casu, parochus alienæ diœcesis vicarii generalis officium penes alium episcopum impleat. At cum Romani Pontificis sit « pro suprema potestate sibi in ecclesia universali tradita, sollicitudo universæ Ecclesiæ ex muneris sui officio, » ut ex ipsissimis verbis Tridentini, *cit.*, sess. XIV, *De sacr. penit.*, cap. 7; sess. XXIV, *De reformat.*, cap. 1, non videmus quare, concurrente necessitate in aliena diœcesi in sensu Pirrhingii, ordinarius veniam abessendi a propria ecclesia alicui curato diœcesano concedere valeat; et non potius, et rectius, et verius Apostolica Sedes sit in tali casu consulenda, ab eaque licentia hujusmodi impetranda.

Illud vero hic monendum, ex dictis minime nos adversari velle sententiæ monacelli, de qua apud Lucium nostrum v. PAROCHUS, art. 2, n. 46, *vide ibi*. Quippe talis opinio, quam nos etiam sequitur, nil commune habet cum Navarri et Pirrhingii doctrina, a qua utique recedendum putamus, sac. congregat. Concilii Decretis, auctoritatique Fagnani, ad cap. *Relatum*, ex de clericis non residentibus, n. 21 et seqq.; Barbosa, *De officio parochi*, cap. 8, n. 58 et seqq.; Garcia, p. III, cap. 2, n. 21 et seqq., *De beneficio*; Zerolæ, Reiffenstuel, aliorumque, necnon gravioribus rationum momentis innixi. Cæterum additor ipse opinionem, quam prius plus quam genericam præmonstrabat, in fine suæ additionis coarctare, licet confuse, visus est.

sauren., 21 April. 1694, lib. I *Decret.* Vallem., pag. 117.

(3. Matricida extractus ab ecclesia gaudere debet immunitate ecclesiastica. Ead. sac. congreg. Immun., in *Ariaven.*, 15 Nov. 1661, lib. *Decret.* Rocci, pag. 267, * sed non amplius gaudet immunitate eccles. post constit. Bened. XIII, *Ex quo*; Clem. XII: *In supremo*, et Bened. XIV, *Officii nostri*; *vide verb.* IMMUNITAS, art. 2, n. 90, 156, 157.

(4. Parricidii poena quæ sit? *Vide verb.* POENA, art. 2, a n. 28 ad 133.